

דבר המלך במועצה על פלשתינה (א"י), 1922 *

עמוד.	חלק א.	
2739		הקדמה
	חלק ב.	
2740		הרשות האקסקיוטיבית (המוציאה לפועל)
	חלק ג.	
2744		הרשות המחוקקת
	חלק ד.	
2747		הנהגת חוקים בריטיים ידועים
	חלק ה.	
2749		מוסדות המשפט
	חלק ו.	
2755		הרחקה וגירוש מן הארץ
	חלק ז.	
2756		מתן תוקף חוקי לפקודות, ומתן פיצוי
	חלק ח.	
2758		הוראות כלליות

בחצר המלך בארמון בקינגהם, ביום 10 באוגוסט, 1922.

במעמד

הוד מלכותו המלך.

מזכיר הממלכה מר שורט.

מר מקורדי.

שר החצר.

לורד סטמפורדהם.

הואיל ולמען תת תוקף להוראות סעיף 22 מספר הברית של חבר
הלאומים הסכימו מעצמות ההסכמה הראשיות למסור לידי ממונה, שייבחר ע"י
אותן המעצמות, את הנהלת ארץ פלשתינה (א"י) שהיתה שייכת קודם לכן
לממלכת תורכיה, בתוך אותם הגבולות אשר ייקבעו על ידן:

והוא יל ומעצמות ההסכמה הראשיות הסכימו גם לכך שהממונה יהיה אחראי להגשמת ההצהרה שניתנה מלכתחילה ביום 2 בנובמבר, 1917 ע"י ממשלת הוד מלכותו ונתקבלה ע"י המעצמות הנ"ל, לטובת ייסוד בית לאומי בפלשתינה (א"י) לעם היהודי, בתנאי ברור שלא ייעשה כל דבר העלול לפגוע בזכויות האזרחיות והדתיות של העדות שאינן יהודיות, הקיימות בפלשתינה (א"י), או בזכויותיהם ובמעמדם המדיני של היהודים בכל ארץ אחרת;

והוא יל ומעצמות ההסכמה הראשיות בחרו בהוד מלכותו להיות הממונה על פלשתינה (א"י);

והוא יל ויש להוד מלכותו סמכות וכח שיפוט בפלשתינה (א"י) בתוקף חוזה, שעבוד, מתנה, מנהג, הסכמה שבשתיקה ובתוקף אמצעים חוקיים אחרים; לפיכך נאות הוד מלכותו לצוות, בתוקף הסמכויות המסורות לו לתכלית זו בחוק השיפוט בארצות נכר, 1890, * או בכל חוק אחר, ובעצת מועצתו הפרטית, ובזה מצוים לאמור: —

חלק א' — הקדמה

1. דבר מלך זה ייקרא דבר המלך במועצה על פלשתינה (א"י), 1922. השם

דבר מלך זה יקיף את השטחים שחלה עליהם הממונות על פלשתינה (א"י) והמתוארים מכאן ולהלן בשם פלשתינה (א"י).

2. בדבר מלך זה: — הגדרות

„מזכיר הממלכה“ פירושו אחד ממזכירי הממלכה הראשיים של הוד מלכותו.

X „הנציב העליון“ כולל כל אדם המנהל באותה שעה את ממשלת פלשתינה (א"י).

„קרקעות צבור“ פירושו כל הקרקעות בפלשתינה (א"י) הכפופות להשגחתה של ממשלת פלשתינה (א"י) בתוקף חוזה, אמנה, הסכם או ירושה, וכל הקרקעות שנרכשו או שירכשו לשרות הצבור או לכל צורך אחר.

„המנדט“ פירושו כתב הממונות לפלשתינה (א"י) שאושר, ואשר תנאיו הוגדרו ע"י מועצת חבר הלאומים ביום 24 ביולי, 1922.

„הנציב העליון במועצה“ פירושו הנציב העליון הפועל ע"י הועד הפועל הממשלתי ובעצחו.

„עתון רשמי“ פירושו העתון הרשמי של פלשתינה (א"י).

„אדם“ כולל חבר-אנשים מאוגד.

מלים המסמנות את הרבים או את היחיד אפשר ליחסן לאדם אחד או לדבר אחד או ליותר מאדם אחד או מדבר אחד ומלים המציינות את מין הזכר אפשר ליחסן למין הנקבה (הכל לפי הענין).

3. (i) כל מקום שדבר מלך זה או כל פקודה מקנים סמכות או מטילים תפקיד, הרי, אם אין נראית כונה הפוכה מזו, אפשר להשתמש בסמכות ולמלא את התפקיד מפעם לפעם כפי צורך השעה.

פירוש

(ii) כל מקום שדבר מלך זה או כל פקודה מקנים סמכות לבעל משרה או מטילים עליו תפקיד, הרי, אם אין נראית כונה הפוכה מזו, יכול כל מי שמשמש במשרה באותה שעה או כל מי שנתמנה כראוי למלא את מקומו להשתמש בסמכות ולמלא את התפקיד.

(iii) כל מקום שדבר מלך זה או כל פקודה מקנים סמכות להתקין תקנות או להוציא צווים, הרי, אם אין נראית כונה הפוכה מזו, רואין את הסמכות כאילו היא כוללת סמכות לבטל, לתקן או לשנות את התקנות או הצווים, כשהיא ניתנת לשימוש באותו אופן וכשהיא כפופה לאותו אישור ולאותם התנאים (אם יש כאלה) כדרך הסמכות הראשונה.

(iv) בטיים שהוגדרו בדבר מלך זה, יהא מובנם אחד בכל הפקודות או התקנות שיצאו עפ"י דבר מלך זה, חוץ אם תהא נראית כונה הפוכה מזו.

חלק ב' — הרשות האקסקיוטיבית (המוציאה לפועל)*

4. יכול הוד מלכותו, בכתב מנוי חתום בחתימת ידו ובטבעתו, למנות אדם ראוי לנהל את ממשלת פלשתינה (א"י) בתואר של נציב עליון ומפקד ראשי או בכל תואר אחר שימצא הוד מלכותו לנאות, והאיש שיתמנה כך יכונה מכאן ולהלן בשם הנציב העליון.

משרת הנציב העליון

* עיין דבר המלך במועצה על פלשתינה (א"י) (תיקון), 1933, המוסף להקדמה

5. הנציב העליון יעשה ויוציא לפועל באפן הראוי את כל הדברים שמכויית הנציב העליון השייכים למשרתו, בהתאם לאמור בכל דברי מלך במרעצה הנוגעים לפלשתינה (א"י) ובהתאם לכל כתב-מנוי שינתן לו בחתימת ידו ובטבעתו של הוד מלכותו, ובהתאם לאותן ההוראות שינתנו לו מזמן לזמן, לשם מלוי הוראות המנדט, אם בחתימת ידו ובטבעתו של הוד מלכותו או ע"י דבר הוד מלכותו במרעצה או ע"י הוד מלכותו באמצעות אחד ממזכירי הממלכה הראשיים של הוד מלכותו, ובהתאם לאותם החוקים והפקודות הנוהגים עתה או שינהגו להבא בפלשתינה (א"י).

6. כל שנתמנה לכהן במשרת נציב עליון חייב, בטרם החילו למלא את תפקידי משרתו, לדאוג לכך שהכתב הממנה אותו לנציב עליון, יוקרא ויפורסם בכל הטקס המתאים במעמד זקן השופטים או, אם אין זקן השופטים יכול לבוא, במעמד אותם מפקידי הוד מלכותו בפלשתינה (א"י) היכולים להיות באותו מעמד, ומשנעשה דבר זה יישבע הנציב העליון במקום שהוא ובשעה ההיא בפני זקן השופטים או בפני הפקידים האחרים בשבועת הנאמנות הקבועה בחוק שנתאשר במושב הפרלמנט משנות שלשים ואחת ושלשים ושתים למלוך הוד מלכותה המלכה ויקטוריה והמכונה „חוק הבא לתקן את החוק בענין שבועת אמון“, וכמו כן יישבע בשבועת הרגילות כי מלא ימלא כראוי את תפקידי משרת הנציב העליון וכי שפוט ישפוט בצדק ובלא משוא-פנים, וזקן השופטים או אותם הפקידים האחרים של הוד מלכותו שיהיו במעמד ההוא נדרשים בזה להשביע את הנציב העליון בשבועות האלה.

7. כל אימת שתתפנה משרת הנציב העליון או משייעשה פסול לשמש מלוי מקום במשרתו או אם ייעדר מפלשתינה (א"י), או אם איזו סבה שהיא תמנע אותו מלמלא את תפקידי משרתו, הרי ינהל את עניני ממשלת פלשתינה (א"י) כל זמן שהוא מלכותו ירצה בכך, מי שנתמנה למשרת המזכיר הראשי לממשלת פלשתינה (א"י) או אם אין בה פקיד כזה, או אם לא יוכל פקיד כזה למלא את המשרה הזאת, אזי יכהנו בה אותו האיש או אותם האנשים שימנה אותם הוד מלכותו בחתימת ידו ובטבעתו, ואם לא נעשה מנוי כזה, יכהן בה החבר הראשון בועד הפועל הממשלתי, לאחר השבעם תחילה בשבועות הנזכרות לעיל שעל הנציב העליון להשבע בהן ובאפן שנקבע בדבר מלך זה, ומשנשבעו בשבועות האלה הרי המזכיר הראשי או כל מנהל אחר כמתואר לעיל מורשה בזה, מיופה כח ומצווה לעשות ולהוציא לפועל, כל זמן שהוא הרצון מלפני הוד מלכותו, את כל הדברים השייכים למשרת הנציב העליון, ככתוב בדבר-מלך זה וכאמור בהוראות הוד מלכותו הנזכרות לעיל ובהתאם לחוקי פלשתינה (א"י):

שבועות שעל המנהל להשבע

בתנאי שאם יהא הנציב העליון נוסע בים בדרכו מחלק אחד לחלק אחר של

פלשתינה (א"י) או אם תוך כדי שימוש בסמכויות או בתפקידים המסורים לו בדבר מלך זה, או המסורים לו באפן אחר, יהא שוהה באחת הארצות השכנות הקרובות לפלשתינה (א"י), לא יהא דינו כנעדר מפלשתינה (א"י).

8. אם יודמן לנציב העליון בזמן מן הזמנים להעדר ממרכז הממשלה לזמן קצר, או אם תוך כדי שימוש בסמכויות או בתפקידים המסורים לו מידי הוד מלכותו או באמצעות אחד ממוכירי הממלכה הראשיים שלו יצטרך לבקר באחת מן הארצות הסמוכות או קרובות לפלשתינה (א"י), יכול הוא, בתעודה שתומה בחותמת ממשלת פלשתינה (א"י), למנות את המוכיר הראשי או, אם אין פקיד כזה, או אם פקיד כזה ייעדר או לא יוכל לכהן במשרה, יכול הוא למנות כל אדם אחר להיות ממלא מקומו בכל חלק שהוא מפלשתינה (א"י) למשך ימי העדרו הזמני, ולהיות משתמש, בתור ממלא מקום, בשם הנציב העליון ובעדו למשך ימי העדרו ולא יותר מכך, בכל הסמכויות והתפקידים וההרשאות המסורים לנציב העליון (לבד מסמכות מתן חנינה) ככל אשר יפורט ויוגבל באותה תעודה ולא יותר מכך. כל ממלא מקום כזה יקיים וישמור את כל אותן ההוראות שישלח אליו הנציב העליון מזמן לזמן להדרכתו:

מנוי ממלא מקום לנציב העליון

בתנאי שבכל זאת לא יהא מנוי ממלא מקום כאמור לעיל גורע מסמכותו והרשאתו של הנציב העליון או משנה אותן או פוגע בהן באיזו דרך שהיא אלא כפי שהוד מלכותו ימצא לטוב להורות מזמן לזמן.

9. הנציב העליון יהא שומר החותם של ממשלת פלשתינה (א"י) ויחתום בו את כל הדברים שיעברו תחת חותם הממשלה הנ"ל.

ותם הממשלה

10. כדי לסייע בידי הנציב העליון יוקם ועד פועל שיהא מורכב מאותם האנשים ובאותו אפן כפי שייקבע בהוראות שישלח הוד מלכותו אל הנציב העליון מזמן לזמן, בחתימת ידו ובטבעתו, וכל אותם האנשים ישמשו במשרותיהם באותו ועד פועל כל זמן שיהיה הרצון מלפני הוד מלכותו; וועד פועל זה יתנהג בהנהלת הענינים על פי אותן התקנות שתקבענה מזמן לזמן בהוראות הנזכרות לעיל.

ועד פועל ממשלתי

11. (1) יכול הנציב העליון, באישור מזכיר הממלכה, להוציא מנשר שבו יחלק את פלשתינה (א"י) לגלילות או למחוזות אדמיניסטרטיביים באותו אפן ובאותן חלוקות משנה כפי שיהא נוח לצרכי הנהלה, ויקבע להם גבולות ויקרא להם שמות.

הצגת גבולות, יצירת מחוזות, וכי'

(2) אם תתעורר שאלה בדבר מקום, אם נמצא הוא בגבולות איזה גליל או מחוז אדמיניסטרטיבי או מחוצה לו, ולא נראה הדבר שהשאלה נקבעה במנשר כזה או בכל עדות אחרת, תובא השאלה לפני הנציב העליון ותעודה שתצא בחתימת ידו ובחותמתו תהא תשובה מכרעת על השאלה הזאת ותהא מתקבלת על בתי המשפט כדבר המוכח מאליו.

12. (1) כל הזכויות בקרקעות צבור או בקשר אתן תקומנה לקנין קרקעות צבור הנציב העליון שבאותה שעה והוא יוכל להשתמש בהן בתורת נאמן בעד ממשלת פלשתינה (א"י).

(2) כל המכרות והמחצבים למיניהם הנמצאים בקרקע או במים, מתחת להם או עליהם, בין שהמים הם נהרות או ימים שבפנים הארץ ובין שהם מי־חוף, יקומו לקנין הנציב העליון בהתחשב עם כל זכות לנצל מכרות או מחצבים כאלה הקיימת בתאריך דבר מלך זה והשייכת לאדם בתוקף זכיון ברתוקף.

13. יכול הנציב העליון למסור או להחכיר קרקעות צבוריות או מכרות או מחצבים כאלה ויכול הוא להרשות שיחזיקו בקרקעות אלה באפן זמני בתנאים שיראה צורך לקבעם, ובהתחשב עם הוראותיה של כל פקודה:

בתנאי שמסירה או העברה כזאת תהא בהתאם לאיזה דבר מלך במועצה או בהתאם לחוק או לפקודה הנוהגים עתה או שיהיו נוהגים להבא בפלשתינה (א"י), או בהתאם לאותן הוראות שתשלחנה לנציב העליון בחתימת ידו ובטבעתו של הוד מלכותו או באמצעות מזכיר ממלכה, לשם ביצוע הוראות המנדט.

14. יכול הנציב העליון, בהתחשב עם הוראת מזכיר הממלכה, למנות מנוי פקידים או לאשר מנוי פקידים לממשלת פלשתינה (א"י) שיכוננו באותם התארים שימצאם לנאותים, ויוכל לקבוע את תפקידיהם; וכל פקיד ממשלה כאלה יכהנו במשרותיהם כל עת שיהיה הרצון מלפני הנציב העליון, חוץ אם נקבע אחרת בחוק.

15. יכול הנציב העליון, בהתחשב עם אותן הוראות שיקבל מזמן לזמן, הפסקת עבודתם של ולאחר שיראה סבה מספקת לכך, לפטר כל אדם המכהן במשרה ממשלתית בפלשתינה (א"י) או להפסיק את עבודתו, ויכול הוא, בהתחשב עם האמור לעיל, לנקוט בפעולות דיסציפלינריות אחרות כפי שימצא לרצוי.

16. עשה אדם דבר פשע או דבר עברה בפלשתינה (א"י) או עשה אדם דבר־פשע או דבר־עברה שאפשר לשפוט אותו עליהם בפלשתינה (א"י), יכול הנציב העליון, אם יראה סבה לכך, ליתן חנינה לכל מי שהשתתף במעשה הפשע או העברה אשר ימסור ידיעות ועדויות העשויות להביא לידי חיוב העבריין העיקרי בדין או לידי חיוב העבריינים העיקריים, אם יש יותר מאחד; וכמו כן יכול הוא ליתן חנינה מוחלטת או כפופה לתנאים חוקיים לכל עבריין שנתחייב בדין על פשע או על עברה בפני בית משפט או שופט שלום בפלשתינה (א"י), או להמתיק את העונש שהוטל על עבריין כזה או לדחות את הוצאת פסק הדין לפועל למשך אותה תקופה שימצא הנציב העליון לנכון, ויכול הוא, בראותו סבה לכך, למחול על הקנסות, הענשים וההחרמות שנתחייבו בהם או שעלולים להתחייב בהם בתוקף פסק דין של כל בית משפט או שופט שלום בפלשתינה (א"י).

מתן חנינה

מחילת קנסות

חלק ג. — הרשות המחוקקת*

17. החל מן היום שייקבע ע"י הנציב העליון בועד הפועל הממשלתי במנשר שיפורסם בעתון הרשמי ואילך, תוקם בפלשתינה (א"י) ולמענה מועצה מחוקקת כפי שייקבע בדבר־מלך זה, והיא תבוא במקום כל מועצה מיעצת שתהא קיימת באותו תאריך.

מועצה מחוקקת

הסמכויות המסורות לנציב העליון לאשר פקודות לאחר המלכו בדעת המועצה הפלשתינאית (א"י) תשארגנה בתקפן עד ליום בחירת חברים למועצה המחוקקת שדבר הקמתה נקבע בזה.

18. בלא לפגוע בסמכויות השייכות או שמורות עפ"י דבר מלך זה להוד מלכותו ובהתחשב תמיד עם כל התנאים וההגבלות שייקבעו בהוראות שתצאנה בחתימת ידו ובטבעתו של הוד מלכותו, תהא למועצה המחוקקת הסמכות והרשות המלאה לחוקק פקודות כאלה שיהא צורך בהן לשם שלומה, סדרה ושלטונה המתוקן של פלשתינה (א"י), בתנאי שלא יאשרו שום פקודה המגבילה את החופש הגמור של המצפון ואת חופש הפולחן לכל צורותיו, אלא במדה שיהא צורך בכך לשם שמירת הסדר והמוסר; ובתנאי שלא יאשרו שום פקודה העשויה להפלות באיזו דרך שהיא בין תושבי פלשתינה (א"י) לביניהם על יסוד הלאום, הדת או השפה.

סמכויות המועצה המחוקקת

לא יאשרו שום פקודה שתהא באיזו דרך שהיא מתנגדת או בלתי מתאמת להוראות המנדט.

* ראה סעיף 3 ש' דבר המלך במועצה על פלשתינה (א"י) (תיקו), 1923, המחליף את

סעיף 17 ומפסיק את תקפם של הסעיפים 18 עד 34.

19. המועצה המחוקקת תהא מורכבת מן 22 חברים, מלבד הנציב העליון, הרכב המועצה המחוקקת ומהם יהיו 10 חברים מטעם הממשלה ו-12 חברים מטעם הצבור.

20. ואלה יהיו החברים מטעם הממשלה: —
חברים מטעם הממשלה

האנשים הממלאים באותה שעה את תפקידי המשרות של: —

- (א) מזכיר ראשי.
- (ב) יועץ משפטי.
- (ג) ראש בית האוצר.
- (ד) המפקח הכללי על המשטרה.
- (ה) מנהל מחלקת הבריאות.
- (ו) מנהל מחלקת העבודות הצבוריות.
- (ז) מנהל מחלקת החנוך.
- (ח) מנהל מחלקת החקלאות.
- (ט) מנהל מחלקת המכס.
- (י) מנהל מחלקת המסחר והתעשייה:

בתנאי שאם הוברר לנציב העליון שאחד מן האנשים-דלעיל אינו יכול לבוא אל אספה מאספות המועצה יכול הוא להזמין במקומו אדם אחר המכהן בממשלת פלשתינה (א"י), כפי שימצא לנכון, ולצורך אותה אספה יהא דינו של אותו אדם כאילו הוא חבר המועצה מטעם הממשלה.

21. ואלה יהיו חברי המועצה מטעם הצבור: —
חברים מטעם הצבור

שנים עשר אנשים שייבחרו בהתאם לאותו דבר מלך במועצה או לאותה פקודה או בהתאם לכל חוק אחר שייקבעו בהם, מזמן לזמן, הוראות בנידון בחירת חברים למועצה המחוקקת.

22. יכול הנציב העליון בכל עת שהיא להוציא מנשר שבו יפסיק את אספות המועצה או יפזר את המועצה. על הנציב העליון לפזר את המועצה כתום שלש שנים מתאריך אספתה הראשונה.

23. האספה הכללית הראשונה של חברי המועצה המחוקקת תתקיים בזמן עריכת בחירות כלליות. מנשר מיום 2,9,28
שלא יאוחר מתשעה חודשים לאחר פרוסום דבר מלך זה בעתון הרשמי ובחירות

כלליות תתקיימנה בתוך שלשה חדשים לאחר פיוזר המועצה, באותו זמן שיועיד הנציב העליון במנשר.*

24. שום פקודה לא תקבל תוקף אלא אם כן הסכים לה הנציב העליון וחתם עליה את שמו לאות הסכמה, או אלא אם כן הסכים לה הוד מלכותו עפ"י דבר מלך במועצה או באמצעות מזכיר ממלכה.

אין נותנים תוקף לפקודה אלא אם כן באה עליה הסכמה

25. בהתחשב עם הוראות הסעיף הבא, יכול הנציב העליון לפי הכרעת דעתו הוא ובהתחשב עם הוראות שתנתנה לו בחתימת ידו ובטבעתו של הוד מלכותו, להכריז כי הוא מסכים לאיזו פקודה או כי הוא מסרב להסכים לה.

הסכמה לפקודות

26. יכול הנציב העליון לעכב כל פקודה שנתאשרה ע"י המועצה המחוקקת עד שיתן הוד מלכותו את דעתו עליה, ולעולם יעכב באפן זה כל פקודה הנוגעת לענינים הנידונים באפן מיוחד בהוראות כתב המנדט. פקודה שעוכבה כך תקבל תוקף מיד לכשיתן הוד מלכותו את הסכמתו עליה, אם בדבר מלך במועצה או באמצעות מזכיר ממלכה, ולכשיפרסם הנציב העליון בעתון הרשמי מודעה על דבר ההסכמה הזאת.

פקודות מעוכבות

27. הוד מלכותו שומר לעצמו את הזכות לדחות פקודה שהסכים לה הנציב העליון בתוך שנה אחת מתאריך הסכמתו של הנציב העליון ולהודיע את דחייתו זו ע"י מזכיר ממלכה. כל דחייה כזאת יהא לה תוקף למן היום שבו פורסמה ע"י הנציב העליון במודעה בעתון הרשמי.

דחיית פקודות

28. שום הצבעה, החלטה או פקודה בדבר הקצבת כל חלק מן ההכנסות הכלליות או בדבר הטלת כל מס או ארנוניה לא תוצע אלא ע"י הנציב העליון או בפקודתו.

חוקים בעניני כספים

29. הנציב העליון ישב ראש באספות המועצה, ובהעדרו ישב ראש המזכיר הראשי, ובהעדר גם הנציב העליון וגם המזכיר הראשי ישב אחד מן החברים שייבחרו ע"י המועצה.

יושב ראש

30. המועצה לא תהא פסולה לדון בעניני ממשלה מחמת העדרם של כמה מן החברים, אלא שאם לא נוכחו בה עשרה חברים. לא תהא מוסמכת לקבל החלטות בעניני הממשלה.

מגין חוקי

* עיין סעיף 5 מדבר המלך במועצה על פלשתינה (א"י) (תיקו), 1923, המבטל סעיף

זה וסחוקו מחדש בתקוניו.

31. כל חבר מחברי המועצה המחוקקת יהא חייב, בטרם ירשעה לשבת במועצה או להצביע בה, להשבע לפני היו"ר בשבועה דלקמן ולחתום עליה: — „אני, א. ב. נשבע שאהיה נאמן ומסור לממשלת פלשתינה (א"י). כה יעזור לי אלהים”.

בתנאי שכל מי שהורשה למסור הן-צדק או הצהרה במקום שבועה יוכל למסור הן-צדק או הצהרה במקום השבועה.

32. כל השאלות במועצה המחוקקת תוחלטנה עפ"י רוב דעות החברים המצויים באותו מעמד, לרבות היו"ר או החבר המשמש כיו"ר שתהא לו דעה נוספת ומכרעת אם מספר הדעות יהיה שקול.

33. על המועצה המחוקקת לקבוע במושבה הראשון, ומזמן לזמן לאחר כן, ככל אשר יתעורר הצורך לכך, תקנות וצווים בענין הסדר המתוקן להנהלת ישיבותיה והדיון בשאלות העומדות על סדר היום, אישור פקודות, קריאתן בשמות וסימונן במספרים והגשתן לפני הנציב העליון לשם קבלת הסכמתו.

כל התקנות והצווים האלה יובאו לפני הנציב העליון במועצה ומשיאושרו על ידו יהיו מחייבים ונוהגים.

34. מותר למועצה המחוקקת להגדיר עפ"י פקודה את היתרונות, זכויותיהם המיוחדות של חברים החריות והסמכויות שיהיו למועצה ולחבריה ושיהנו מהם וישתמשו בהם.

חלק ד. — הנהגת חוקים בריטיים ידועים

35. החוקים אשר בתוספת הראשונה לחוק השיפוט בארצות נכר, 1890, יתולו על פלשתינה (א"י), אלא יתחשבו עם הוראות דבר מלך זה ועם היוצאים מן הכלל, ההתאמות והשנויים דלקמן, היינו: —

(i) במקום מושל מושבה או אחוזה בריטית קרי הנציב העליון ובמקום בית המשפט הגבוה או בית המשפט העליון, ובמקום שופט שלום של מושבה או של אחוזה בריטית קרי בית המשפט המחוזי.

(ii) במקום החלקים של חוקי אניות סוחר, 1854 ו-1867 * המוזכרים באותה תוספת, קרי חלק י"ג של חוק אניות סוחר, 1894 **.

* שנה י"ז—י"ח למלכות ויקטוריה, פ' 104 ושנת ה'—ה'א למלכות ויקטוריה, פ' 124.

** שנה נ"ו—נ"ח למלכות ויקטוריה, פ' 60.

(iii) בסעיף 51 של חוק המתווכים בהעברת רכוש (סקוטלנד), 1874 *
ובכל חוק אחר הנוהג באותה שעה והבא לתקן את החוק הנ"ל, קרי
בית משפט מחוזי במקום בית משפט לאישור צוואות במושבה.

(iv) אשר לחוק העבריינים הפליטים, 1881 ** : —

(א) אותם הקטעים מסעיף 4 ומסעיף 5 של החוק הנ"ל הדנים
במשלוח דו"ח על דבר הוצאת צו מאסר יחד עם כתב ההאשמה
או העתקה הימנה או הדנים בשליחת תעודה על דבר מסירה
למאסר ודו"ח על המשפט, או הדנים בדבר ההודעה שחייב
שופט שלום למסור לפליט, לא יחולו ובמקום ההודעות האלה
חייב האיש המכהן כשופט שלום להודיע לפליט כי במושבה
הבריטית או בארץ החסות הבריטית אשר אליה יובל, יש לו
הזכות לפנות בבקשת מתן כתב הביאס קורפוס או דבר
כיוצא בזה.

(ב) אותו הקטע מסעיף 6 של החוק הנ"ל הדורש זמן של חמשה
עשר יום עד להוצאת צו מאסר, לא יחול.

(ג) הנציב העליון לא יהא מחוייב להחזיר עברייני פליט לאחווה
בריטית, אלא אם כן הוברר לו שהפעולות שנקטו בהן כדי
להשיב את העברייני נעשו בהסכמת מושל האחווה ההיא.

(ד) לצורך חלק ב' של החוק הנ"ל, יהא דינן של פלשתינה (א"י),
קפריסין, ארצות הממלכה העותומנית, פרס ועיראק ככלולות
בקבוצה אחת של אחוזות בריטיות.

בתנאי ששום דבר האמור בסעיף זה לא יפורש כאילו הוא בא להטיל
על פלשתינה (א"י) את החוקים כלם או מקצתם, המוזכרים בתוספת אשר
לחוק השיפוט בארצות נכר, 1913.

36. כל מקום שחוק אניות סוחר, 1894 או כל חוק הבא לתקן את החוק
הזה, מרשה לאיזו פעולה שתהא נעשית ע"י פקיד קונסולרי בריטי או שתהא

מעשים שנעשו עפ"י
חוק אניות סוחר, 1894

* שנה ל"ז—ל"ח למלכות ויקטוריה, פ' 94.

** שנה פ"ד—פ"ה למלכות ויקטוריה, פ' 69.

נעשית כלפיו או בפניו, הרי אפשר לה לאותה פעולה שתהא נעשית בכל מקום בפלשתינה (א"י) על ידי אותו פקיד ממשלה שימונה לכך ע"י הנציב העליון או שתהא נעשית כלפי אותו פקיד או בפניו.

37. חוק העברת אסירים במושבות, 1884 * יחול על פלשתינה (א"י) הטלת חוק העברת אסירים במושבות, 1884 ויהא נוהג בה, כאילו היתה חלק ממדינות הוד מלכותו, בהתחשב עם השנוי דלקמן: —

במקום מושל אחוזה בריטית קרי הנציב העליון.

חלק ה' — מוסדות המשפט

38. בתי המשפט האזרחיים המתוארים להלן יהא להם שיפוט בכל הענינים בתי משפט אזרחיים ולגבי כל האנשים בפלשתינה (א"י), בהתחשב עם הוראות חלק זה של דבר המלך.

39. בכל מחוז ובכל נפה יכוננו בתי משפט שלום כפי שיקבע הנציב העליון מזמן לזמן עפ"י צו חתום על ידו. לבתי משפט אלה יהא השיפוט שניתן להם בחוק שופטי השלום העותומני משנת 1913, כפי שתוקן ע"י כל חוק או פקודה או תקנות שהוחקו לאחר כך והנהגים באותה שעה.

40. באותם המחוזות שייקבעו מזמן לזמן, בצו חתום ע"י הנציב העליון, בתי משפט מחוזיים יכוננו בתי משפט מחוזיים, וכל בית משפט כזה יהא לו השיפוט דלקמן: —

(1) כבית משפט של אינסטנציה ראשונה: —

(א) בכל דיני ממונות שאינם בגדר שיפוטם של בתי משפט השלום באותו המחוז ולאותו המחוז.

(ב) בכל המשפטים הפליליים שאינם בגדר שיפוטו של בית המשפט לפשעים.

(2) כבית משפט לערעורים על פסקי דין של בתי משפט השלום הנ"ל, יהא לו שיפוט עפ"י הוראות כל פקודות או תקנות.

- בית משפט לפשעים 41. יש לכונן בית משפט לפשעים שיהא לו שיפוט יחיד בענין עברות שחייבים עליהן מיתה ושיפוט בענין עברות אחרות כפי שייקבע עפ"י פקודה.
- בתי משפט לקרקעות 42. יכול הנציב העליון לכונן עפ"י צו בתי משפט לקרקעות, ככל אשר יידרש מזמן לזמן לשם בירור שאלות הנוגעות לזכות הקנין על נכסי מקרקעים כפי שייקבע.
- בית משפט עליון 43. יש לכונן בית משפט שייקרא בשם בית משפט עליון ושהרכבו ייקבע עפ"י פקודה. בית המשפט העליון בשבתו לדין כבית משפט לערעורים יהא לו שיפוט, בהתחשב עם הוראות כל פקודה, לדון בערעורים על כל פסקי דין שניתנו ע"י בית משפט מחוזי באינסטנציה ראשונה או ע"י בית משפט לפשעים או ע"י בית משפט לקרקעות.
- בית המשפט העליון, בשבתו כבית דין צדק גבוה, יהא לו השיפוט לדון ולהחליט באותם הענינים שאינם תביעות או משפטים אלא בקשות שאינן בגבולות שיפוטו של כל בית משפט אחר ואשר יש צורך לפסוק בהן למען הצדק.
- ערעור לפני מועצת המלך 44. בדיני ממונות, כשהסכום או הערך השנוי במחלוקת עולים על 500 ל"מ, אפשר להגיש ערעור על פסק דין של בית המשפט העליון לפני הוד מלכותו במועצתו. כל ערעור יובא באותו מועד ובאותו אופן שייקבע בתקנות של פרוצדורה שיתקין הוד מלכותו במועצתו.
- בתי משפט של שבטים 45. יכול הנציב העליון לכונן עפ"י צו בתי משפט נפרדים למחוז באר"שבע ולשאר אזורי שבטים כאשר ימצא לנכון. בתי משפט כאלה יכולים לשפוט עפ"י מנהגי השבטים עד כמה שאינם מתנגדים לצדק ולמוסר הטבעי.
- החוק שישפטו על פיו 46. בתי המשפט האזרחיים ישפטו בהתאם לחוק העותומני שהיה נוהג בפלשתינה (א"י) ביום 1 בנובמבר, 1914, ובהתאם לאותם החוקים העותומנים המאוחרים יותר שהוכרו עליהם או שיוכרו עליהם במודעה רשמית כעל חוקים בני תקף, ובהתאם לאותם דברי מלך במועצה ולפקודות ולתקנות הנוהגים בפלשתינה (א"י) בתאריך דבר מלך זה או אשר ינהגו או יוחקו בעתיד; ובהתחשב עם החוקים, דברי המלך, הפקודות והתקנות האלה ובמקרים שאלה לא יהיו נוהגים לגבם, ישפטו בתי המשפט האזרחיים בהתאם ליסודות החוק המקובל ולעיקרי הצדק הנוהגים באנגליה, ובהתאם לסמכויות הנתונות לבתי משפט שלום ולשופטי שלום באנגליה ובהתאם לפרוצדורה ולמנהגים המקובלים אצל בתי משפט שלום ושופטי שלום כאלה לפי גבולות השיפוט והסמכויות שלהם

באותו תאריך, ובמדה שאותם הסמכויות, הפרוצידורה והמנהגים שונו או תוקנו או הוחלפו בכל הוראות אחרות לפני תאריך דבר מלך זה או לאחריו:

בתנאי שהחוק המקובל ועיקרי הצדק המוזכרים לעיל יהיו תמיד נוהגים בפלשתינה (א"י) רק במדה שתנאי פלשתינה (א"י) ותנאי תושביה וגבולות שיפוטו של הוד מלכותו ירשו זאת ובהתחשב עם אותן ההגבלות שתנאי המקום יחייבו אותן.

47. בהתחשב עם הוראות חלק זה של דבר מלך זה יהא לבתי המשפט האזרחיים גם השיפוט בעניני המצב האישי של אנשים בפלשתינה (א"י) כמוגדר בסעיף 51. שיפוט זה יהא מוצא לפועל בהתאם לכל חוק, פקודות או תקנות שיונהגו או יוחקו להבא, ובהתחשב עם אלה ישפטו לפי חוק המצב האישי הנוהג לגבי בעלי הדין.

הובאה לפני בית משפט אזרחי תביעה אזרחית או פלילית ונתעוררה בה דרך אגב שאלה בענין המצב האישי, ולצורך התביעה נחוץ לפסוק מהו המצב האישי בענין הנידון יכול בית המשפט האזרחי להחליט באותה שאלה ולתכלית זו יוכל להזקק, בדרך שימצאנה לנוחה ביותר, לחוות דעתו של חכם־משפטים (יוריסט) מוסמך הבקי בחוק האישי הנוהג לגבי אותו ענין.

48. נידון אדם למות, יעביר זקן השופטים לנציב העליון העתקה מן קיום פסקי דין של מות העדות. פסק הדין לא יבוצע עד אם קויים ע"י הנציב העליון.

49. יכול זקן השופטים, באישור הנציב העליון, להתקין תקנות לשם תקנת בית דין הסדרת מהלך העבודה והפרוצידורה בבית המשפט העליון ובכל שאר בתי המשפט האזרחיים שנתכוננו בפלשתינה (א"י) או אשר יתכוננו בה בעתיד.

50. לא יוגש שום משפט נגד ממשלת פלשתינה (א"י) או נגד אחת משפטים נגד הממשלה ממחלקותיה אלא אם כן נתקבלה תחילה הסכמת הנציב העליון בכתב.

לבתי המשפט האזרחיים לא יהא שיפוט בכל משפט נגד הנציב העליון או נגד דירתו הרשמית או האחרת או נגד רכושו הרשמי או רכוש אחר שלו.

51. בהתחשב עם הוראות הסעיפים 64 עד 67 ועד בכלל, יהא השיפוט בעניני המצב האישי, בהתאם להוראות חלק זה, מסור לבתי הדין של העדות הדתיות שנתכוננו ושיש להם שיפוט ביום צאת דבר מלך זה. לצורך הוראות אלה, עניני מצב אישי פירושם תביעות בענין נישואין או גטין, מזונות, כלכלה,

שיפוט בעניני המצב האישי

תקנת בית דין

משפטים נגד הממשלה

בתי דין דתיים, שיפוט בתי הדין הדתיים. הגדרת המצב האישי.

אפטרופסות, כשרות יוחסין של קטנים ואימוצם, איסור השימוש ברכושם של אנשים שהחוק פסל אותם, ירושות, צוואות ועזבונות והנהלת נכסי אנשים נעדרים.

52. לבתי הדין הדתיים של מושלמים היה שיפוט יחיד בעניני המצב האישי של מושלמים בהתאם להוראות חוק הפרוצידורה בבתי הדין הדתיים של מושלמים מיום 25 באוקטובר, 1933 להיג'רה, כפי שתוקן ע"י כל פקודה או תקנות. כמו כן יהא להם שיפוט יחיד בענין יצירתם הפנימית של ווקפים שנוסדו לטובת מושלמים בפני בית דין דתי של מושלמים, בהתחשב עם הוראות כל פקודה או עם הוראות הצו מיום 20 בדצמבר, 1921, המכונן מועצה עליונה לעניני דת מושלמים או עם הוראות כל צוויים המתקנים את הצו ההוא.

בתי הדין הדתיים של המושלמים

אפשר לערער על פסק דין מבית הדין של הקאדי לפני בית הדין הדתי המושלמי לערעורים, והחלטת בית דין זה תהיה החלטת גמר.

53. לבתי הדין הרבניים של העדה היהודית יהא: —

בתי דין דתיים של היהודים

(i) שיפוט יחיד בעניני נישואין וגטין, מזונות וקיום צוואות של אנשים מבני עדתם שאינם נתינים נכריים כמוגדר בסעיף 59.

(ii) שיפוט בכל ענין אחר של מצבם האישי של אותם אנשים, כשכל הצדדים מסכימים לקבל את שיפוטם.

(iii) שיפוט יחיד בכל ענין הנוגע ליצירתו או להנהלתו הפנימית של ווקף או הקדש דתי שנוסדו לפני בית דין רבני לפי דין ישראל.

54. לבתי הדין של העדות הנוצריות השונות יהא: —

בתי דין דתיים של הנוצרים

(i) שיפוט יחיד בעניני נישואין וגטין, מזונות וקיום צוואות של אנשים מבני עדתם שאינם נתינים נכריים כמוגדר בסעיף 59.

(ii) שיפוט בכל הענינים האחרים של מצבם האישי של אותם האנשים, כשכל הצדדים מסכימים לקבל את שיפוטם.

(iii) שיפוט יחיד בכל ענין הנוגע ליצירתו או להנהלתו הפנימית של ווקף או הקדש דתי שנוסדו לפני בית הדין הדתי בהתאם לחוק הדתי של העדה, אם יש לה לאותה עדה חוק דתי.

55. היו אנשים בני עדות דתיות שונות מעורבים במשפט של מצב אישי, ניגודים בין החוק ובין השיפוט יכול כל צד לפנות בבקשה אל זקן השופטים, והוא יחליט לאיזה בית משפט יהיה השיפוט, ואם ימצא לנכון ייעזר בענין זה ביועצים מבני העדות הנוגעות בדבר. אם נתעוררה שאלה באם משפט מסויים הוא משפט של מצב אישי בגבולות שיפוטו היחיד של בית דין דתי יובא לפני בית דין מיוחד שאופן הרכבו ייקבע עפ"י פקודה.
56. פסקי דין של בתי דין דתיים יוצאו לפועל עפ"י מנהגם של בתי המשפט האזרחיים ועל ידי משרדיהם. הוצאה לפועל של פסקי דין מבתי דין דתיים
57. בהתחשב עם הוראות כל פקודה או צו המכוננים מועצה עליונה שנוי בהרכבו של בית דין דתי לעניני דת מושלמיים, אפשר לשנות ע"י פקודה או צו מאת הנציב העליון את הרכבם ושיפוטם של בתי דין דתיים הקיימים בתאריך דבר מלך זה.
58. לבתי המשפט האזרחיים יהא שיפוט על נכרים, בהתחשב עם ההוראות שיפוט על נכרים הבאות: —
59. לצורך חלק זה של דבר המלך הביטוי „נכרי“ פירושו כל אדם שהוא הגדרת „נכרי“ נתינה של מדינה אירופית או אמריקאית או של מדינת יפן, אך אין בטוי זה כולל: —
- (i) ילדים של ארץ הנתונה לחסותה של מדינה אירופית או המתנהלת עפ"י מנדט שניתן למדינה אירופית.
- (ii) נתינים עותומניים.
- (iii) אנשים שניטלה מהם הנתינות העותומנית וגם לא רכשו כל נתינות אחרת.
- המונח „נתין“ או „בן אומה“ כולל איגודים שנוסדו על פי החוק של מדינה נכריה, ומוסדות דתיים או מוסדות חסד המורכבים כלם או ברובם מנתיניה או אזרחיה של אותה מדינה.
60. נכרי שנאשם בעברה שענשה מאסר ליותר מחמשה עשר יום או זכותם של נכרים לדרוש קנס למעלה מ-5 לי"מ, יכול לדרוש שישפטהו שופט בריטי. כל נכרי שנידון למאסר ע"י שופט שלום פלשתינאי (א"י) על עברה שביחס אליה אינו יכול לדרוש כי ישפטהו שופט שלום בריטי, יכול לערער לפני בית המשפט המחוזי.
- זכותם של נכרים לדרוש שיהיו נשפטים בפני שופט שלום בריטי ושאר זכויות מיוחדות

61. נכרי שנאשם בעברה שאינה נידונה בפני שופט שלום יכול לדרוש ששופט שלום בריטי יחקרו בחקירה המוקדמת שלו ויחליט בשאלה אם לשחררו בערבות או למסרו למשפט.

צו לערוך חיפוש בביתו של נכרי לא יוצא אלא ע"י שופט שלום בריטי.

62. נכרי שנמסר ע"י שופט שלום למשפט בפני בית המשפט המחוזי או בפני בית המשפט לפשעים יכול לדרוש שיהא בית המשפט מורכב משופט בריטי יחיד או מרוב של שופטים בריטיים.

מסר מיוס 27.4.23

63. בדין ממונות בפני בית משפט מחוזי, אם באינסטנציה ראשונה או בערעור, יכול נכרי לדרוש שלפחות שופט אחד משופטי בית המשפט יהיה שופט בריטי. בדיני ממונות ובמשפטים פליליים המתבררים בפני בית המשפט העליון בתורת בית משפט לערעורים, יכול נכרי לדרוש שיהא בית המשפט מורכב ברובו משופטים בריטיים.

64. (i) עניני מצב אישי הנוגעים לנכרים שאינם מושלמים יוחלטו ע"י בתי המשפט המחוזיים, ובתי משפט אלה ישפטו עפ"י החוק האישי של הצדדים הנוגעים בדבר בהתאם לאותן התקנות שיתקין הנציב העליון, בתנאי שלעולם לא תהא הסמכות לבתי המשפט האלה להוציא פסק דין של התרת נישואין אלא אם כן נתאשרה פקודה המקנה סמכות כזאת.

עניני מצב אישי

(ii) החוק האישי יהיה החוק הלאומי של הנכרי הנוגע בדבר, חוץ אם קובע אותו החוק שיש לנהוג עפ"י חוק מקום-מגוריו של הנכרי, ואז ינהגו לפי החוק האחרון.

(iii) בית המשפט המחוזי, בדונו בעניני מצב אישי הנוגעים לנכרי, יהא מורכב מן הנשיא הבריטי כדן יחיד. בדונו בעניני מצב אישי הנוגעים לנכרים שאינם נתינים בריטיים, יכול הנשיא להזמין את הקונסול או בא כח מטעם הקונסוליה של הנכרי הנוגע בדבר, למען ישב אתו לדין כחבר-יועץ וייעצהו בענין החוק האישי המתאים. אם הוגש ערעור על פסק דין שניתן במשפט כזה יהא הקונסול או בא כח הקונסוליה של הנכרי הנוגע בדבר זכאי לשבת כחבר-יועץ בבית המשפט לערעורים.

65. שום דבר האמור בסעיף הקודם לא יפורש כאילו הוא בא למנוע נכרים מהסכים לכך שענינים אלה יהיו מתבררים בפני בתי הדין של העדות ודתיות שיש להם שיפוט באותם הענינים כשהם נוגעים לנתיני פלשתונה (א"י).

הוכות להעביר משפט לבית דין דתי

ואולם בתי הדין של העדות הדתיות, פרט לבתי הדין הדתיים של המושלמים, לא תהא להם סמכות לתת לנכרי פסק דין של התרת נשואים.

66. כל הדורש שיתיחסו אליו כאל נכרי ולא הגיש את דרישתו זאת ^{הטוען שיתיחסו אליו כאל נכרי} בהופעתו הראשונה במשפט פלילי או, אם זה משפט אזרחי, בהופעתו הראשונה או בכתב-הטענות הראשון שנמסר לבית המשפט, הכל לפי מה שקדם יותר, אבד את זכותו לדרוש את הדרישה הזאת. עם כל זה יכול הוא להגיש את דרישתו זאת בערעור ואפילו לא הוגשה באינסטנציה הראשונה.

כל התובע זכות להתיחס אליו כאל נכרי עליו הראיה שהוא זכאי בכך.

2781
67. למרות כל האמור בחלק זה של דבר-מלך זה, יכול קונסול בפלשתינה (א"י) להוציא לפועל פעולות בעלות אופי בלתי משפטי ביחס למצבם האישי של תיני מדינתו, ככל אשר יקבע הנציב העליון מזמן לזמן עפ"י תקנות*, באישורו של מזכיר הממלכה.

חלק ו' – הרחקה וגירוש מז הארץ

68. נתחייב עבריין בדין מלפני בית משפט ויצא דינו למאסר וסבור ^{הגלאת אסירים} הנציב העליון, בהשתמשו בסעיף 7 מחוק השפוט בארצות נכר, 1890, והסכמות לכך ניתנת לו בזה, כי מן הרצוי הוא שפסק הדין יוצא לפועל מחוץ לפלשתינה (א"י), יבחרו לשם כך מקום באחת ממדינות הוד מלכותו מחוץ לממלכה המאוחדת ואשר ממשלתה תסכים לשילוח עבריינים לשם עפ"י סעיף זה.

68. (i) אם נתברר עפ"י עדות בשבועה, ולהנחת דעתו של הנציב ^{גירוש עבריינים מדיניים} העליון, כי מתנהג אדם באפן המסכן את השלום ואת הסדר המתוקן בפלשתינה (א"י), או כי משתדל הוא להפיח איבה בין תושבי פלשתינה (א"י) ובין ממשלת המנדט, או חותר תחת מרותה של ממשלת המנדט בפלשתינה (א"י), יכול הנציב העליון, אם יראה צורך בכך, לצוות בצו שיוציא בחתימת ידו ובחותמת הרשמית שאותו אדם יגורש מפלשתינה (א"י) אל מקום אשר יורה הנציב העליון.

(ii) המקום אשר יבחר לכך יהא באחת ממדינות הוד מלכותו שהאיש ^{הוא שייך אליה או שממשלתה מסכימה לקבל אנשים אשר גורשו עפ"י דבר מלך זה, או כל מקום אחר הנתון לחסות הוד מלכותו או למדינה מחוץ למדינות הוד מלכותו אשר אליה שייך האיש.}

70. אין מערערין על צו גירוש שניתן עפ"י דבר מלך זה. אין מערערין על צו גירוש
71. (i) אם גורש אדם עפ"י דבר מלך זה, ושב לפלשתינה (א"י) בלי רשות בכתב מאת הנציב העליון (ויכול הנציב העליון לתת רשות כזאת), יאשם בעברה ויהא צפוי בצאתו חייב בדין למאסר ללא יותר משלשה חדשים בצרוף קנס שלא יעלה על 50 ל"מ או שלא בצרוף קנס זה, וכן יהא צפוי להיות מיד מגורש שנית. ענשו של מגורש השב לארץ בלי רשות
- (ii) יכול הנציב העליון, בצו שיוציא בחתימת ידו ובחותמת הממשלה, לשנות או לבטל כל צו גירוש שניתן עפ"י דבר מלך זה.

72. (i) אם עומדים עפ"י דבר מלך זה להגלות או לגרש אדם מפלשתינה (א"י), הרי עפ"י צו מאת הנציב העליון בחתימת ידו ובחותמת הממשלה יעצרוהו, אם יהיה צורך בכך, במשמר או בבית סוהר עד אשר תודמן הזדמנות נאותה להגלאתו או לגירושו, ואם דינו להשלח אל מעבר לים יושם אז באחת מאניות המלחמה של הוד מלכותו, ואם אין אניה כזאת מצוייה יושם באניה בריטית אחרת או בכל אניה מתאימה אחרת.³ הפרוצידורה של גירוש

- (ii) הצו אשר יתן הנציב העליון בענין זה יהא אסמכתא מספקת בידי האיש שאליו ערוך הצו או שלידיו נמסר להוצאה לפועל, ואסמכתא מספקת בידי מפקד האניה או רב חובלה לקבל את האיש שפורש שמו בצו ולעצרו באניה באופן האמור בצו, ולהגלותו ולהובילו אל המקום הנקוב בצו, בהתאם לאמור בצו.

חלק ז' — מתו תוקף חוקי לפקודות, ומתו פיצוי

73. המנשרים, הפקודות, הצוויים, תקנות בית דין ושאר מעשי חוק שהוצאו ושנעשו ע"י המפקד הראשי של חיל המשלחת המצרית או ע"י המנהל הראשי של שטח האויב הנכבש או ע"י מושלים צבאיים בפלשתינה (א"י) או ע"י כל פקיד אחר של ההנהלה בימים שבין 1 באוקטובר, 1917 ובין 30 ביוני, 1920 פרט לאותם המפורטים בתוספת הרצופה לדבר מלך זה, יהא דינם כאילו הנם וכאילו היו תמיד בני תוקף ובני ממש הן בימי הכיבוש הצבאי והן לאחר הכיבוש עד אשר יבוטלו או יוחלפו בחוקים שיוחקו עפ"י דבר מלך זה, ואפילו היה אחד ממעשי החוק הנ"ל מבטל את החוק שהיה נוהג קודם לכן בפלשתינה (א"י) או נמצא בניגוד לו; בתנאי שכאשר ישתמשו בעתיד בכל אותם המנשרים, הפקודות, הצוויים, תקנות בית דין ומעשי-חוק תבאנה המלים „ממשלת פלשתינה (א"י)“ במקום המלים „שטח האויב הנכבש“, „נציב עליון“ במקום „המנהל הראשי“, מתו תוקף חוקי לפקודות וכו' שהוצאו ע"י ההנהלה הצבאית

„מושל מחוז“ במקום „מושל צבאי“ ו„בית משפט אזרחי בעל שיפוט מתאים“ במקום „בית משפט צבאי“ או „שופט שלום צבאי“.

המנשרים, הפקודות, הצוויים והמודעות הרשמיות של ההנהלה הצבאית המפורטים בתוספת הרצופה לדבר מלך זה מבוטלים בזה, בתנאי שכל המעשים שנעשו על פיהם לפני אישור דבר מלך זה יהא דינם כאילו הנם וכאילו היו תמיד בני תוקף.

74. המנשרים, הפקודות, הצוויים, תקנות בית דין ושאר מעשי חוק שיצאו או שנעשו ע"י הנציב העליון או ע"י מחלקה ממחלקות ממשלת פלשתינה (א"י) ביום 1 ביולי, 1920 ולאחר מכן, יהא דינם כאילו הנם וכאילו היו תמיד בני תוקף ובני ממש, וכל המעשים שנעשו על פיהם וכל האיסורים הכלולים בהם יהא דינם כבני תוקף.

מתן תוקף חוקי לפקודות שיצאו מאז חרש יולי, 1920

75. כל המשפטים, התביעות ומ"מ משפטי מכל מין שהוא, הן אזרחי והן פלילי, שהובאו או הוחל בהם באחד מבתי המשפט של פלשתינה (א"י) נגד הנציב העליון או נגד הקצין המפקד באותה שעה על חילות הוד מלכותו או נגד כל פקיד בממשלת פלשתינה (א"י) או נגד כל אדם העושה את מעשיו בפקודתם או עפ"י הוראותיהם או עפ"י הוראת אחד מהם בכל משרה צבאית או תפקיד אזרחי, בגלל כל מעשה, ענין או דבר שבתוכם לב ייעצו לעשותם או פקדו או צוו או הורו לעשותם משום שהיה צורך לעשותם לשם דיכוי מעשי איבה או לשם הנהגת הסדר המתוקן והשלטון בפלשתינה (א"י) או לשם בטחון הצבור ושלום הארץ או לשם ביצוען של כל תקנות שיצאו בתוקף החוק הצבאי בין תאריך הכיבוש הבריטי וכין תאריך דבר מלך זה, יידחו ויהיו בטלים ומבוטלים.

פיטורים מאחריות עונשית למעשים שנעשו בתוקף החוק הצבאי

כל אדם כדלעיל שעשה או שיעץ או פקד או צוה או הורה לעשות כל מעשה, ענין או דבר כדלעיל לשם אחת המטרות דלעיל, יהא חפשי, נקי, מזוכה, משוחרר ופטור מכל אחריות עונשית כלפי כל אדם ואדם בקשר עם כך.

76. כל מעשה, ענין או דבר הנזכרים בסעיף הקודם מניחין שנעשו בתום הנחה של חוס-לב, לב או שיעצו או פקדו או צוו או הורו בתום-לב לעשותם, הכל לפי הענין, אלא אם הצד המתלונן יוכיח את ההיפך.

77. כל עונש שנגזר וכל פסק דין שיצא וכל צו שניתן ע"י כל בית דין אישור פסקי דין לעברות צבאיות או כל בית דין צבאי שהורכב וישב לדין מטעם רשות מתאימה

ובתוקף החוק הצבאי או כל עונש או פסק דין או צו שניתנו ע"י קצינים המורשים עפ"י החוק הצבאי לדון בעברות באפן תכוף, או כל עונש שנגזר וכל פסק דין שיצא וכל צו שניתן ע"י כל בית משפט שנוסד ע"י הרשות המנהלת שטח משטחי פלשתינה (א"י) שנכבשו ע"י חילות הוד מלכותו למען עשות משפט באותו שטח, בין שהעונש או הפסק-דין או הצו ניתנו בימי הכיבוש ובין שניתנו לאחר הכיבוש ולפני תאריך דבר מלך זה, יהא דינם כאילו הנם וכאילו היו תמיד בני תוקף, וכאילו הנם וכאילו היו תמיד בגבולות שיפוטו של בית המשפט; וענשיהם של כל האנשים שנידונו ע"י כל בית משפט כזה יהא דינם כענשים שנגזרו ע"י בית משפט פלשתינאי (א"י) שהורכב כחוק וכדין.

78. כל אדם בפלשתינה (א"י) שגורש אל מחוץ לגבולות הארץ עפ"י אחד מפקסי הדין המוזכרים בסעיף הקודם או בתוקף כל צו אחר יהא דינו כאילו גורש וכאילו הנהו מגורש כחוק אל מחוץ לגבולות פלשתינה (א"י). כל שגורש כאמור לעיל וחזר לארץ בלא רשות בכתב מאת הנציב העליון יאשם בעברה ויהא צפוי בצאתו חייב בדין למאסר עד שנתים ימים וגם לקנס ונוסף על זה יהא צפוי להיות מגורש שנית.

אישור צווי גירוש

79. כל האנשים שנאסרו או נעצרו בתום-לב ועפ"י רשות מתאמת בימי המשטר הצבאי וכל שנמסרו כיוצא בזה לבית הסוהר והם עצורים שם עד שיובאו במשפט, יהא דינם כאילו נאסרו, נמסרו ונעצרו בבית הסוהר כחוק.

מתן תוקף חוקי
למאסרים וכו' שנעשו
עפ"י החוק הצבאי

80. כל אימת שתתעורר שאלה אם איזה מעשה, עוון או דבר שלפי הטענה נעשה או פקדו או צו או הורו לעשותו עפ"י רשות מתאמת, אמנם נעשה עפ"י רשות מתאמת כזאת, יהא מותר למזכיר הראשי שבאותה שעה להכריז שהמעשה, הענין או הדבר נעשה או פקדו או צו או הורו לעשותו עפ"י רשות כזאת ואותה הכרזה, שתהא ניתנת בכתב בחתימת ידו של המזכיר הראשי תשמש לעולם הוכחה מרעת על דבר רשות כזאת.

פירוש המונח
"רשות מתאמת"

חלק ח' - הוראות כלליות

81. כל פקידי הוד מלכותו, הן אזרחיים והן צבאיים, וכל שאר תושבי פלשתינה (א"י) נדרשים ומצווים בזה להיות מציינים ועוזרים ומסייעים לנציב העליון ולאותו איש או לאותם אנשים שינהלו מזמן לזמן, עפ"י הוראות דבר מלך זה, את ממשלת פלשתינה (א"י).

על הפקידים ועל אנשים
אחרים לציית לנציב
העליון

82. כל הפקודות, המודעות הרשמיות והטופסים הרשמיים של הממשלה שפות רשמיות וכל המודעות הרשמיות של רשויות מקומיות ועיריות באזורים שייקבעו עפ"י צו מאת הנציב העליון יפורסמו באנגליה ובערבית ובעברית. אפשר להשתמש בשלש השפות בויכוחים ובמו"מ במועצה המחוקקת, ובהתחשב עם כל תקנות שיתקינו מזמן לזמן אפשר להשתמש בהן במשרדי הממשלה ובבתי המשפט.

83. כל האנשים בפלשתינה (א"י) ייהנו מחופש-מצפון מוחלט, ויוכלו חופש המצפון לקיים את צורות פולחנם באין מפריע ובלבד שהסדר הצבורי והמוסר יהיו נשמרים. כל עדה דתית המוכרת מטעם הממשלה תהנה מעצמאות בעניניה הפנימיים בהתחשב עם הוראות כל פקודה או צו שיצאו מאת הנציב העליון.

84. (i) בכל הענינים הנוגעים להסדרת העליה חייב הנציב העליון עליה להועץ עם ועדה המורכבת לפחות ממחצית החברים במועצה המחוקקת שמטעם הצבור, ויש לקבוע הוראה בדבר מלך במועצה שתקנה לוועדה כזאת סמכויות ורשויות והוראות אחרות בענין הרכבה והנהלת פעולותיה של הועדה, ככל אשר יהיה נחוץ להגשמת סעיף זה*

(ii) אם יש חילוקי דעות בין הנציב העליון ובין הועדה הזאת בענין מן הענינים המוזכרים לעיל, ימסור הנציב העליון למזכיר הממלכה דין וחשבון מלא באותו ענין, והחלטת מזכיר הממלכה תהא החלטת גמר.

85. אם איזו עדה דתית או חלק נכר מאוכלוסי פלשתינה (א"י) קובלים בקשות לחבר הלאומים שאין ממשלת המנדט מקיימת את תנאי המנדט, הזכות בידם להגיש תזכיר לנציב העליון באמצעות אחד מחברי המועצה המחוקקת**. כל תזכיר שהוגש כאמור בזה ידונו בו באותו אופן שיקבע הוד מלכותו בהתאם לפרוצידורה שתוצע ע"י מועצת חבר הלאומים.

86. דבר מלך במועצה זה לא יחול על אותם החלקים מן השטח הנכלל בפלשתינה (א"י) והמשתרע מזרחה לירדן ולים המלח, כפי שיגדיר הנציב העליון בצו***. בהתחשב עם הוראות סעיף 25 מן המנדט יכול הנציב העליון לסדר את

הסמכות להוציא שטחים שממזרח לירדן מכלל סמכותו של כל חלק מדבר מלך זה

* עיין סעיף 6, דבר המלך במועצה על פלשתינה (א"י) (תקו), 1923, המתקו סעיף זה.

** עיין סעיף 7 מדבר המלך במועצה על פלשתינה (א"י) (תקו), 1923, המתקו סעיף זה.

*** עיין עמוד 2784.

דבר הנהלת השטחים שהוגדרו כאמור לעיל, כפי שיקבע באישורו של מזכיר הממלכה.

87. יכול הנציב העליון בכל עת שהיא בתוך שנה אחת מתאריך דבר מלך זה ובתנאי שקבל תחילה את אישורו של מזכיר הממלכה, לפרסם בעתון הרשמי מנשר * שבו ישנה הוראות מדבר מלך זה או יבטלן או יוסיף עליהן כדי להוציא לפועל את מטרות דבר מלך זה, ויכול הוא לקבוע הוראות לכל ענין אחר שיהא צורך בו כדי להוציא לפועל הוראות דבר מלך זה.

סמכות לשנות דבר מלך זה

88. הוד מלכותו, יורשיו והבאים אחריו יכולים בכל עת שהיא לבטל, לשנות או לתקן במועצה דבר מלך זה.

הסמכות לבטל, לשנות או לתקן דבר מלך זה שמורה להוד מלכותו

89. בידי הוד מלכותו, יורשיו והבאים אחריו תהא שמורה הזכות לחוקק מזמן לזמן ובעצת מועצתו או מועצתם, כל אותם החוקים והפקודות שייראו כענין או בעניניהם לנחוצים לשם השלטת שלום, סדר ושלטון מתוקן בפלשתינה (א"י) בהתאם למנדט שנמסר לידו.

סמכויות החוקה, וכו', שמורות לכתר

90. תקפו של דבר מלך זה יתחיל כדלקמן: —

תאריכי תקפו של דבר מלך זה

(i) אשר להוצאת כל צו או כתב-מנוי ולהתקנת הוראות ואשר לכל הוראות אחרות שיש צורך בהן כדי להנהיג דבר מלך זה, יתחיל תקפו של דבר מלך זה מיד עם תאריך נתינתו.

(ii) אשר לכל ענינים אחרים ולהוראות הכלולות בדבר מלך זה, יתחיל תקפו מיד לכשיפורסם ויוכרוז בפלשתינה (א"י), ותאריך פרסום זה ייחשב כתאריך תחילת תקפו של דבר מלך זה * *

אלמריק פיצרוי.

* מנשרים המתקנים את המעייפים 23 ו-62 נתפרסמו בעתון הרשמי נלייו 87 ונגלייו 91.
** דבר מלך זה קבל תוקף ביום 1 בספטמבר, 1922, עם פרסומו בעתון הרשמי

תוספת לדבר המלך במועצה על פלשתינה (א"י).

שעור הכיסוף.	תאריך מתן החוקף.	חוקים שבטלן.
כלו.	9 בדצמבר, 1917.	(1) מנשר מאת המפקד הראשי המכריו על מצב צבאי.
כלו.	30 במרץ, 1918.	(2) מנשר מאת המפקד הראשי בענין היחסים בין האזרחים ובין שלטונות הצבא
כלה.	4 באפריל, 1918.	(3) מודעה רשמית מאת המושל הצבאי, ירושלים, בענין פעולות בנקאיות.
כלה.	11 במאי, 1918.	(4) מודעה רשמית מאת המנהל הראשי בענין החוקת רכוש ממשלתי.
כלה.	20 ביולי, 1918.	(5) מודעה רשמית מאת המנהל הראשי בענין המסחר בתרמילי כדורים.
כלו.	17 בנובמבר, 1918.	(6) מנשר מאת המפקד הראשי בענין המסחר בנירות ערד.
כלה.	26 בפברואר, 1919.	(7) מודעה מאת מ"מ המנהל הראשי בענין המסחר בנירות ערד.